

Wstęp

Czy jest możliwe spoglądanie w kierunku rodziny tylko za pomocą jednej perspektywy? Odpowiedź wydaje się prosta. Oczywiście, można przyglądać się czemuś, zawsze patrząc tylko w jednym kierunku. Ale czy wówczas osiągniemy pełny obraz? Rodzina jest wielowymiarowa. Przede wszystkim w swojej strukturze, w jej skład wchodzi osoby w różnym wieku, o różnych predyspozycjach, zadaniach, odpowiedzialnościach. W rodzinie nawiązują się rozmaite relacje uwarunkowane społecznie, psychologiczne, aksjologiczne, wyznaniowo, odgrywane są role. Rodzina jest wyjątkowym środowiskiem skupiającym na sobie wielość perspektyw. Perspektywa zaprasza, kierkuje, coś przynosi, patrzy w przyszłość i kreuje iluzję. Zakłada w pewien sposób interdyscyplinarność, nagina dzięki rzutowaniu obraz, uwypukla niektóre aspekty, jednocześnie oddalając inne. Co ważne, perspektywa jest sposobem, który w odwzorowuje wielowymiarowe obiekty na płaskiej przestrzeni.

Oddajemy w Państwa ręce naszą publikację, której treści dotyczą problematyki rodziny ujętej w wieloaspektowe perspektywy. Interdyscyplinarne spojrzenie potrzebne jest samej rodzinie, a także osobom i instytucjom wspierającym rodzinę. Interdyscyplinarność w przyglądaniu się rodzinie daje możliwość dostrzeżenia jej zalet, a także pojawiających się zmian i występujących trudności.

Adresujemy tę publikację do wszystkich osób w jakikolwiek sposób związanych z rodziną: członków rodzin, osób wspierających rodzinę

i pracujących z nią. Chcemy poszerzyć istniejące perspektywy, zaciekawić i dostarczyć praktykom danych, które wzbogacą rodzinny obraz przemian i otworzą na nowe działania podejmowane na rzecz dobrostanu rodziny.

Rozpoczynamy od artykułu Wiktorii Haliny Sękiel, która podejmuje tematykę rodzinnego dialogu, nierozzerwalnie związanego z ciszą i milczeniem. Postulaty przywrócenia rozmów w rodzinie dają perspektywę stabilnego życia w harmonii. Wspólny dialog, umiejętność rozpoznawania odcieni ciszy, wspólne milczenie uzdalniają, pisze autorka, do przetrwania czasu najcięższych burz.

Magdalena Ochońska w swoim artykule dotyka zaś perspektywy niepłodności par, analizując możliwości wsparcia oferowanego przez instytucje państwowe i samorządowe w Polsce. Artykuł proponuje postulaty: objęcie wsparciem, przede wszystkim psychologicznym, par zmagających się z niepłodnością, włączenie tego wsparcia w działania pomocy społecznej oraz interwencji kryzysowej, a także rozszerzenie zapisów Ustawy „Za życiem” poprzez zastosowanie profilaktyki zdrowia prokreacyjnego.

Artykuł Mariusza Ferenczaka analizuje wpływ przemocy domowej na psychikę i poczucie sensu życia kobiet oraz przedstawia wyniki badań przeprowadzonych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Wieliczce. Autor przekonująco operuje danymi, z których wynika, że u wielu ofiar przemoc prowadzi do kryzysu egzystencjalnego, jednak zastosowanie elementów logoterapii Viktora E. Frankla – takich jak modulacja postawy, dystansowanie i derefleksja – okazuje się skuteczne w procesie powrotu do równowagi. Wnioski autora potwierdzają wartość logoterapii jako narzędzia wspierającego ofiary przemocy i wskazują na potrzebę jej dalszego stosowania w pracy pomocowej.

Anna Goch-Murzyniec podsumowuje asystenckie wsparcie rodziny udzielane w 10-letniej praktyce podkrakowskiej gminy wiejskiej, analizując dokumentację asystenta rodziny i przeprowadzając wywiad z asystentem zatrudnionym w OPS od 2012 r. Zaobserwowane zmiany, szczegól-

nie w zakresie potrzeb i oczekiwań oraz struktury rodzin, mogą stanowić podstawę do szerszych dyskusji na temat zaplecza związanego z kształceniem asystentów rodziny.

Anna Seemann-Majorek przedstawia w swoim artykule perspektywę dziecka w rodzinie zastępczej będącej w centrum zainteresowania projektu systemowego. Autorka szeroko analizuje rekrutację do projektu oraz oferowane rodzinom zastępczym możliwości zaspokajania specyficznych potrzeb. Spójność projektu i jego długofalowe działania mogą stać się ważnym elementem systemu wspierającego proces deinstytucjonalizacji poprzez zapewnianie dzieciom przebywającym w pieczy stabilnego środowiska rozwoju.

Artykuł Magdaleny Vinco stanowi próbę spojrzenia na rodzinę z perspektywy powieści *Di familye Mushkat* Isaaca Bashevisa Singera. Epicki obraz upadku rodziny w aspekcie społecznym i duchowym jest odzwierciedleniem kryzysu społecznego i duchowego pierwszej połowy XX wieku. Wewnętrzne przemiany rodzinne ukazują trudności pokolenia zawieszoności między tradycją a nowoczesnością.

Marcin Rzepka przygląda się przedrewolucyjnej rodzinie irańskiej z perspektywy przemian w zakresie modelu oraz jej funkcji, analizując protestanckie raporty misyjne i medyczne. Artykuł, który powstał w ramach projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki, przedstawia dyskusje dotyczące projektów przemian oraz wskazuje rolę chrześcijańskich organizacji w eksponowaniu potrzeb rodziny, jej bezpieczeństwa obejmującego wymiary finansów, emocji i transcendencji.

W ostatnim artykule spoglądamy na rodzinę z perspektywy regulacji prawnych i założeń wspierania rodziny w Republice Słowackiej. Zuzanna Budayova w swoim opracowaniu analizuje rolę rodziny w słowackiej polityce społecznej oraz sposób, w jaki jest ona chroniona i wspierana przez konstytucję i ustawodawstwo. Tekst przedstawia główne obszary działań państwa (wsparcie finansowe dla rodzin z dziećmi, ochronę macierzyństwa i rodzicielstwa, godzenie pracy z życiem rodzinnym, rozwój usług

społecznych oraz ochronę praw dziecka), a także aktualne trendy i wyzwania (m.in. starzenie się populacji, niska dzietność, potrzeby rodzin niepełnych i wielodzietnych czy problem przemocy domowej) oraz podkreśla znaczenie pomocy profesjonalistów i rolę sieci wsparcia społecznego. Jednocześnie Budayowa zwraca uwagę na konieczność dalszego rozwoju usług, poprawy koordynacji między instytucjami i tworzenia skutecznych, długofalowych strategii, aby zapewnić rodzinom stabilne warunki funkcjonowania oraz wzmocnić ich pozycję w życiu społecznym.

Mamy nadzieję, że ujęta w publikacji wielość perspektyw w spoglądaniu na rodzinę będzie zachętą do dalszych badań w tej dziedzinie.

Anna Goch-Murzyniec

Anna Seemann-Majorek

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie